

Minister Finansów

Warszawa, 8 kwietnia 2024 roku

Sprawa: Interpelacja nr 2022 w sprawie braku możliwości
zgłoszenia do odprawy celnej towaru eksportowanego
w urzędach celnych w Łodzi
Znak sprawy: DC5.8870.447.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z interpelacją nr 2022 Pana Posła Krzysztofa Habury, w sprawie braku możliwości zgłoszenia do odprawy celnej towaru eksportowanego w urzędach celnych w Łodzi, uprzejmie informuję, co następuje.

W następstwie inwazji Rosji na Ukrainę, Unia Europejska („UE”) wprowadziła środki ograniczające („sankcje”) w celu wsparcia Ukrainy i przeciwdziałania wspieraniu agresji Rosji na Ukrainę. Wiele z tych środków ma wpływ na pracę organów celnych UE, importerów i eksporterów.

Aby zapobiec obchodzeniu sankcji, Komisja Europejska opublikowała zawiadomienie adresowane do podmiotów gospodarczych, importerów i eksporterów. W zawiadomieniu tym (2022/C 145 I/01) Komisja wskazała, że Unia Europejska przyjęła kilka pakietów sankcji wobec Federacji Rosyjskiej w związku z rosyjską wojną agresywną przeciwko Ukrainie, a także wobec Republiki Białorusi w związku z sytuacją na Białorusi. Wszystkie sankcje muszą być wdrażane skutecznie zarówno przez właściwe organy, jak i przestrzegane przez podmioty gospodarcze.

Przepisy sankcyjne przewidują zakaz bezpośredniego oraz pośredniego przywozu lub wywozu określonych towarów oraz świadomego i umyślnego udziału w działaniach mających na celu obejście tego zakazu. Zobowiązują one również państwa członkowskie do karania naruszeń przepisów sankcyjnych.

W związku z ryzykiem obchodzenia sankcji, podmiotom gospodarczym w UE zaleca się wprowadzenie odpowiednich środków należytej staranności będących do ich dyspozycji, aby zapobiec obchodzeniu sankcji, na przykład poprzez:

- wywóz do państw trzecich, z których towary takie można łatwo przekierować do Rosji i Białorusi. Szczególną uwagę należy zwrócić na wywóz takich towarów do krajów Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej („EUG”), w skład której oprócz Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi wchodzi Republika Armenii, Republika Kazachstanu i Republika Kirgiska. Towary wprowadzone do obrotu w jednym państwie EUG znajdują się bowiem w swobodnym obrocie w całej EUG;
- przywóz z państw trzecich, do których towary można łatwo przekierować z Rosji lub Białorusi, w szczególności, gdy kraje te nie stosują ograniczeń w przywozie z Rosji i Białorusi; dotyczy to w szczególności towarów przywożonych z innych krajów EUG.

Środki należytej staranności, których wprowadzenie zaleca się eksporterom i importerom, to m. in. wprowadzenie do umów przywozu i wywozu postanowień wymagających upewnienia się, że ewentualne przywożone lub wywożone towary nie są objęte sankcjami. Środki te mogą przykładowo przybrać postać oświadczenia, że przestrzeganie takiego postanowienia jest zasadniczym elementem umowy, lub klauzul umownych zobowiązujących importera z państwa trzeciego do tego, aby nie wywozić danych towarów do Rosji lub Białorusi oraz nie odsprzedawać danych towarów żadnemu partnerowi handlowemu będącemu stroną trzecią, który nie podejmie zobowiązania do niewywożenia danych towarów do Rosji ani Białorusi pod rygorem odpowiedzialności w przypadku dokonania ponownego wywozu tych towarów do tych krajów.

Artykuł 12 rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczące środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz. U. L 229 z 31.7.2014 ze zm.), stanowi, że zabrania się świadomego i umyślnego udziału w działaniach, których celem lub skutkiem jest obejście zakazów określonych w rozporządzeniu. **Egzekwowanie takich przepisów należy przede wszystkim do krajowych organów egzekwowania prawa, tj. m. in. organów celnych.**

W związku z powyższym, podmioty gospodarcze powinny wziąć pod uwagę, że aby zapobiec obchodzeniu przepisów sankcyjnych, organy celne UE mogą przeprowadzać bardziej rygorystyczne kontrole, a także mogą żądać przekonujących dowodów na to, że dane towary - poprzez państwa trzecie - nie są przywożone z Rosji ani z Białorusi albo nie są wywożone do Rosji lub Białorusi.

Z uwagi na to, że w przypadku Turcji i Jordanii również występuje istotne ryzyko wykorzystania tych państw w celu obchodzenia sankcji, wywóz do tych państw (podobnie jak do państw EUG) podlega szczególnej weryfikacji ze strony organów celnych. W tym zakresie, organy celne mogą w szczególności badać okoliczności transakcji oraz podmioty w niej uczestniczących.

W związku z powyższym, każdy eksporter wywożący towar objęty sankcjami do Turcji i Jordanii musi liczyć się z możliwością żądania przez organy celne

dodatkowych wyjaśnień, dokumentów czy wzmożonych kontroli podejmowanych w celu zapewnienia, że wywożony towar nie zostanie przekierowany do Rosji lub Białorusi (w zależności od towaru i treści odpowiednich przepisów sankcyjnych).

W świetle powyższych wyjaśnień, odpowiadając na pytania zawarte w interpelacji uprzejmie informuje, że nie istnieje urzędowy wykaz dokumentów, których przedłożenie skutkuje uzyskaniem skutecznego dopuszczenia towaru do wywozu w procedurze eksportowej.

Zgodnie bowiem z art. 15 ust 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE. L Nr 269, ze zm.), na żądanie organu celnego i w określonym terminie każda osoba bezpośrednio lub pośrednio uczestnicząca w załatwianiu formalności celnych lub podlegająca kontrolom celnym dostarcza organom celnym wszelkie wymagane dokumenty i informacje w odpowiedniej formie, jak również udziela im wszelkiej pomocy niezbędnej do zakończenia tych formalności lub kontroli.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że podjęto już działania w celu ujednoczenia postępowania organów celnych w takich sytuacjach, tak pod względem merytorycznej obsługi zgłoszeń celnych, jak i w zakresie ich obsługi w systemach informatycznych Krajowej Administracji Skarbowej.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Zbigniew Stawicki

Podsekretarz Stanu Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej